

HET LEREN VAN EEN LEERLING

VERANTWOORDING INNOVATIEF PRODUCT

Mathieu Peters

Fontys PTH Eindhoven

Studentennummer: 2073444

2015 – 2016

Inhoud

1	Inleiding	2
2	Analyse	3
2.1	Situatie en probleemstelling	3
2.2	Analyse van de situatie	3
2.3	Criteria van de doelgroep	3
2.4	Kenmerken van de doelgroep in het onderwijsleerproces.....	4
2.5	Werk en beroepsbeeld	4
3	Behoeftes	6
3.1	De behoefte van school.....	6
4	Verkenning	7
4.1	Huidige methode leermeesterlessen	7
4.2	Innovatief product.....	8
5	Onderwijsvisie	9
5.1	Onderwijsvisie school.....	9
5.2	Persoonlijke onderwijsvisie.....	10
5.3	Visie op onderwijs 2032	11
5.4	Overeenkomsten en verschillen in visies.....	12
5.5	Waar zie ik een onderwijskundige kans.....	13
6	Theorie	14
6.1	Instructional design (ID)	14
6.2	Analyse	14
6.2	Design.....	16
6.3	Develop.....	18
6.3.1	Ontwerpvoorstel.....	18
6.3.2	Leerdoelen.....	19
6.4	Implement	21
6.5	Evalueer	25
7	Bijlagen	26

1 Inleiding

Een curriculum in het MBO is het kwalificatiedossier. Dit is het bouwplan van een opleiding (leerplan / onderwijsprogramma) en hierin staat de inhoud van de kwalificatie en de gestelde leerdoelen. Een curriculum is geschreven door vertegenwoordigers uit het onderwijs, bedrijfsleven en overheid (macro niveau).

Op basis van het formele curriculum (kwalificatiedossier) stelt een school een onderwijsprogramma samen (meso niveau). Dit programma sluit aan bij:

- De visie van de school;
- De behoeften van leerlingen, ouders en de omgeving van de school.

De school / leraar vertaalt dit onderwijsprogramma vervolgens naar goed onderwijs in de klas (micro niveau)

Curriculum niveaus:

Landelijk	(macro niveau)	
School	(meso niveau)	
Klas	(micro niveau)	
Nano	(individu niveau)	

In dit arrangement voor ILL moet een innovatief product ontwikkeld worden op micro niveau, een “onderwijskundige kans” op WPL.

- Waar liggen kansen voor jouw WPL, gelet op visie op onderwijs 2032?
- Kies binnen WPL op microniveau (klas) één aspect uit dat jij gaat vernieuwen, met kansen (zie vorig punt) in achterhoofd houdend.
- Maak concreet hoe jij de vernieuwing wilt gaan inzetten en ontwerpen. Aan welke criteria moet jouw vernieuwend product aan voldoen?

2 Analyse

2.1 Situatie en probleemstelling

Ik ben als leraar schilderen reeds 13 jaar actief in het schildersonderwijs voor BOL en BLL leerlingen niveau 2 en 3. Wanneer een leerling voor het eerst binnenkomt valt het mij ieder jaar weer op dat hij / zij positief is over de opleiding en een positief beroepsbeeld heeft. Na een poosje zie ik dat het beroepsbeeld bijgesteld wordt. Leerlingen worden vaak duidelijk minder positief. Zeker niet allemaal, maar ongeveer de helft geeft duidelijk aan dat de begeleiding in de BPV onder de maat is en een aantal geeft zelfs aan dat ze de manier waarop ze behandeld worden niet prettig vinden. Ik bedoel dan niet de BPV in de praktijkleerwerkplaats op school maar de BPV bij de bedrijven in de beroepspraktijk. Wij hebben als leraren veel invloed op de manier waarop we het onderwijs inrichten en we stellen dat steeds bij, afhankelijk van de tijdgeest, de wensen van de overheid en de behoeften van het bedrijfsleven. Maar wij hebben niet veel invloed op wat er gebeurt op het moment dat leerlingen gaan werken in het bedrijfsleven.

Ik zie te vaak een duidelijk contrast tussen wat wij in het onderwijsleerproces proberen te bereiken en hoe het bedrijfsleven hierin staat.

Natuurlijk ziet het SBB (Stichting Beroepsonderwijs- en bedrijfsleven) er op toe dat alleen geschikte bedrijven de status van “erkend leerbedrijf” krijgen, maar dat ervaar ik vaak toch als afdekken van wet- en regelgeving. Het zegt niets over de manier waarop leerlingen begeleid worden in de BPV. Laat ik voorop stellen dat er veel goede bedrijven zijn die het begeleiden van leerlingen zeer serieus nemen, maar het tegenovergestelde is helaas ook vaak waar. Er zijn bedrijven waar enkel de wet van “het geld” regeert, de leerling is daar duidelijk ondergeschikt aan. Al langere tijd vraag ik me af wat wij vanuit het onderwijs kunnen doen om een betere begeleiding van de leerling in de BPV te bewerkstelligen.

De niveau 3 gezel schildersleerlingen zijn na afronding van hun opleiding bevoegd praktijkopleider / leermeester. Zij begeleiden de toekomstige leerling. Hoe ervaren zij de BPV? Hoe zien zij hun rol in de toekomst? Wat zijn zij hun mogelijkheden en onmogelijkheden? Welke ruimte denken zij te krijgen in hun rol als leermeester? Vragen waarop ik antwoord hoop te krijgen door deze groep tegen het licht te houden.

2.2 Analyse van de situatie

Om tot een goede analyse van de doelgroep te komen heb persoonlijke interviews gehouden en groepsgesprekken gevoerd met ongeveer 15 niveau 3 gezel schildersleerlingen. De opleiding gezel schilder duurt twee jaar. Ik heb de eerste jaars als doelgroep genomen.

2.3 Criteria van de doelgroep

- De doelgroep bestaat uit 15 MBO niveau 3, BBL gezel schilders, eerste jaars leerlingen.
- Leerlingen hebben relevante vakgerichte kennis en inzichten. De leerlingen hebben hun niveau 2 al afgerond en hebben op dit moment hun derde jaar schilderonderwijs.

- De leerlingen zijn gemiddeld tussen de 18 en 20 jaar oud en hebben al twee jaar relevante ervaring in de BPV opgedaan.
- De leerlingen hebben een arbeidscontract in een schildersbedrijf of bij een samenwerkingsverband. Zij komen in geclusterde periodes naar school, vooral in de winterperiode omdat dan het werkaanbod in de schildersbedrijven niet zo groot is.

2.4 Kenmerken van de doelgroep in het onderwijsleerproces

Onderstaande kenmerken zijn bevindingen van mijn eigen ervaring. Deze bevindingen werden bevestigd door mijn interviews met leerlingen en het groepsgesprek.

- De eigen persoonlijkheid is een belangrijkste uitgangspunt geweest bij de keuze voor het beroep schilder, maar externe factoren zoals arbeidsperspectief en de hoogte van het salaris in een BBL structuur waren ook belangrijke uitgangspunten.
- Leerlingen vinden een leraar prettig die zelf relevante beroepservaring heeft en weet in welke wereld de leerling werkzaam is.
- Leerlingen hechten veel waarde aan sociale contacten, eerlijkheid en authenticiteit bij de betrokkenen in het onderwijsleerproces.
- Leerlingen vinden een BBL structuur prettig, minder school is beter. Meer dan de helft van de leerlingen hebben een gevoel ervaren van “falen” op de basisschool en op het VMBO, dit geldt vooral voor de leerlingen die de Basis Beroeps leerweg hebben gevolgd.
- Ongeveer de helft van de leerlingen heeft een VMBO Basis Beroeps achtergrond, de andere helft is kader / gemengde leerweg en een enkeling heeft de theoretische leerweg gevolgd.
- Leerlingen hebben een korte spanningsboog. Er is snel sprake van information overload.
- Uitdaging en afwisseling zijn belangrijk in het onderwijs, anders wordt het snel saai.
- Leerlingen zoeken niet zelf niet graag naar informatie, maar wachten liever op instructie. Ze hebben behoefte aan structuur.
- Vrijheid om zelf hun onderwijsleerproces invulling te geven wordt als prettig ervaren maar dit moet wel duidelijke kaders hebben. Anders is de kans op succes niet groot.

2.5 Werk en beroepsbeeld

Door middel van de interviews en groepsgesprekken heb ik een aantal punten kunnen benoemen over hoe leerlingen hun werk ervaren en wat hun beroepsbeeld op dit moment is.

- Leerlingen vinden dat er meer waardering mag zijn voor vakmanschap. Het beroep heeft nog te weinig status.
- Ongeveer de helft heeft plezier in zijn werk, de andere helft is minder positief.
- De helft die minder positief is zit vooral bij grotere bedrijven waar er minder persoonlijk contact is tussen het management en de leerling.
- Leerlingen begrijpen dat zij nog niet het volle salaris kunnen verdienen omdat ze nog niet hetzelfde presteren als een volwaardig vakman, maar ze zijn bereid om in zichzelf te investeren.
- Leerlingen zijn onzeker en zelfs pessimistisch over het verkrijgen van een contract bij het leerbedrijf na afronding van hun opleiding. Er is geen zekerheid en dat wordt als onprettig ervaren. Veel leerlingen verwachten bij een uitzendbureau voor schilders terecht te komen.

- Leerlingen vinden dat de carrièremogelijkheden heel beperkt zijn of hebben daar geen inzicht in.
- Leerlingen vinden dat er weinig afwisseling is wat betreft werkzaamheden. Op school wordt breed opgeleid maar in de praktijk is het vaak eenzijdig werk.
- Leerlingen willen graag dicht bij huis werken. Buiten de regio werken werkt demotiverend omdat leerlingen dan lange dagen maken; vroeg opstaan en laat thuis.
- Leerlingen vinden de collega's waarmee zij iedere dag moeten werken erg belangrijk. Plezier op de werkvloer is essentieel.
- Leerlingen vinden een vaste praktijkopleider / leermeester erg belangrijk om het vak goed te leren. Minder dan de helft van de leerlingen heeft een vaste leermeester. Enkele leerlingen weten niet eens wie hun leermeester is in het bedrijf.
- Leerlingen vinden de band met de leermeester (naast de band met de directe collega's) erg belangrijk. Het moet "klikken" geven ze aan. Obstakels zijn; teveel leeftijdsverschil, negatieve houding, desinteresse, tekort aan inlevingsvermogen. Helaas komen veel leerlingen deze obstakels tegen. Leerlingen noemen deze obstakels als de belangrijkste redenen voor het wegzakken van de motivatie.

3 Behoeftes

3.1 De behoefte van school

De school is gebaat bij een goede aansluiting tussen onderwijs en beroepspraktijk. Wanneer een leerling begint met de opleiding doen wij er vanuit het onderwijsleerproces alles aan om de leerlingen gemotiveerd te houden en hen de juiste beroepshouding aan te leren. Wat er vervolgens in de beroepspraktijk gebeurt hebben we veel minder grip op. We zien te vaak dat de motivatie van een leerling wegzakt wanneer hij / zij een praktijkopleider / leermeester krijgt waarmee hij / zij geen “klik” ervaart. Dat is een slechte zaak omdat dit zelfs kan leiden tot het feit dat een leerling wil stoppen met zijn opleiding.

Vanuit de zelfdeterminatietheorie van Deci & Ryan (één van de meest invloedrijke theorieën over motivatie) weten we dat het voor de intrinsieke motivatie van de leerling erg belangrijk is dat een leermeester een goede relatie opbouwt met de leerling en hem / haar vertrouwen en waardering geeft. Ook is het belangrijk dat de leermeester een leerling laat ervaren dat hij / zij aan zijn competenties kan voldoen zodat de autonomie bevorderd wordt.

De school heeft maar heel beperkt invloed op het bedrijfsleven maar de school heeft wel invloed op de medewerkers van de bedrijven die op school worden opgeleid. De leerlingen die op dit moment in de schoolbanken zitten worden de leermeesters van morgen. Door ervoor te zorgen dat deze leerlingen bewust worden van het feit dat zij een groot aandeel hebben in de motivatie van de leerlingen die ze later zelf gaan begeleiden kan een verbetering worden gemaakt. Daar ligt dan ook de behoefte van de school.

Er ligt een duidelijke kans voor de school om op termijn leermeesters in het bedrijfsleven te krijgen die bewuster met leerlingen omgaan. Door de huidige invulling van de leermeesterlessen aan te vullen met innovatievere elementen kan een aanzet worden gemaakt.

4 Verkenning

4.1 Huidige methode leermeesterlessen

Zoals gezegd is een gezelschap schilder na zijn opleiding tevens leermeester. Dat houdt in dat hij leerlingen mag begeleiden in de BPV. De gezelschap schilder moet leren hoe hij met een leerling moet omgaan. Welke lesstof is beschikbaar?

Voor de branche afbouw, schilderen- en onderhoud is er heel beperkt lesstof op het gebied van leermeesterschap. Onderstaand boek; leermeester 1 is via kenniscentrum Savantis verkrijgbaar en op dit moment het enige materiaal.

Naast de lesstof uit het boek gaat de leerling in de BPV een praktijkopdracht maken. De leerling gaat één dagdeel een nieuwe leerling begeleiden in de praktijk leerwerkplaats en schrijft zijn ervaringen uit in een BPV verslag. Het leermeesterschap is een ook een onderdeel van het examen. Leerlingen moeten een toets leerlingbegeleiding maken.

Naar mijn mening heeft het boek en het BPV verslag te weinig om het lijf. Het bereid de leerlingen onvoldoende voor op hun rol als praktijkopleider / leermeester omdat het te weinig aandacht geeft aan het daadwerkelijk oefenen met de volgende vaardigheden:

- Uitleg geven
- Reageren op verschillende situaties (hoe reageren leerlingen)
- Spreken en gesprekken voeren
- Doelen stellen en nakomen
- Plannen van een tijd / uitleg / voorbereiding
- Beginsituatie van een leerling inschatten
- Overbrengen van vakkennis en inzichten
- Feedback kunnen geven en met feedback om kunnen gaan
- Reflecteren

4.2 Mij Innovatief product

Om echt te kunnen oefenen met het leermeesterschap moeten leerlingen eigenlijk gewoon leren hoe ze les moeten geven. In feite zijn zij vanuit het bedrijfsleven het verlengstuk van het onderwijs. Het is dus belangrijk dat zij een soort “mini leraren opleiding” krijgen. Dat is dan ook wat ik voor ogen heb met mijn innovatief product. Leerlingen moeten zelf gaan oefenen met les geven.

Binnen onze opleidingen mag het zelf les geven innovatief genoemd worden. Leerlingen gaan over het algemeen heel begeleid (hand in hand) door de opleiding. Wij als leraren verzorgen de lessen, de leerlingen ondergaan de lessen. Zelf les geven is een stap die nog niet eerder ondernomen is. Wel is dat nodig want als leermeester doe je niet anders dan lesgeven.

Door het zelf geven van lessen wordt de leerling bewust van alle facetten die komen kijken bij het overbrengen van vakkennis en inzichten en bij het algehele begeleiden tijdens de opleiding. Het draagt bij aan de bewustwording van de verantwoordelijkheid die je als leermeester hebt. In de beroepspraktijk is de leermeester immers één van de belangrijkste schakels voor de intrinsieke motivatie van de leerling.

5 Onderwijsvisie

5.1 Onderwijsvisie school

Onderwijsinstelling
Koning Willem 1 College
's-Hertogenbosch

Missie

Het succes van de student is de reden van ons bestaan

Visie

Gewoon een goede school

Kernwaarden

- Wij zijn een community college
- Wij spreken alle talenten aan
- Wij voeden creatief denken
- Wij verleggen grenzen
- Wij gaan voor een betere wereld

21th century skills

Het KWIC waar ik werkzaam ben als leraar schilderen ontwikkeld de toekomstvisie / het curriculum vanuit het perspectief van 21th century skills.

Het World Economic Forum (WEF) en Platform 2032 presenteerden allebei een visie op de toekomst van het onderwijs. Het WEF heeft een rapport gepubliceerd waarin wordt omschreven welke 21e -eeuwse vaardigheden een leerling moet gaan ontwikkelen. Daarbij ligt de nadruk op:

- Communicatie
- Samenwerken
- Snelheid van de informatie
- Meedenken
- Inspraak
- Een leven lang leren
- Delen van kennis
- Etc.

5.2 Persoonlijke onderwijsvisie

Mijn pedagogische visie:

Pedagogisch gezien staat het aanleren van een goede beroepshouding vooraan. Ik stel mezelf ten doel leerlingen te motiveren en te stimuleren, zodat ze zelfstandig kunnen functioneren, zelfredzaam worden en hun eigen identiteit kunnen ontwikkelen. Hierbij ga ik van het principe uit dat iedere leerling een individu is, en dat hij / zij gewaardeerd en gerespecteerd moet worden zoals hij / zij is. Binnen dat perspectief zie ik mezelf als medeopvoeder naast de ouders.

- Iedere leerling moet de mogelijkheid geboden worden om zich binnen zijn kaders te ontwikkelen.
- Iedere leerling moet op een positieve manier benaderd worden, waardoor hij / zij eigenwaarde opbouwt.
- Iedere leerling moet gestimuleerd en ondersteund worden in zijn / haar ontwikkeling, beroepsgericht, persoonlijk en maatschappelijk.
- Iedere leerling moet de ruimte krijgen om dingen uit te proberen, fouten te maken en nieuwe oplossingen te zoeken;
- Iedere leerling moet de mogelijkheid krijgen om zich als individueel mens, maar ook als iemand in een groep te ontwikkelen.
- Iedere leerling moet zich bewust worden van maatschappelijk gangbare waarden en normen

Bron: Atlas van mijn docentschap

Mijn didactische visie:

Mijn didactische visie is vooral gebaseerd op het feit dat leerlingen een goede relatie moet hebben met de leraar, de autonomie moet bevordert worden (Deci & Ryan), leerlingen moeten in stapjes leren (zone van naaste ontwikkeling) en de opgedane kennis moeten ze flexibel kunnen toepassen in bekende en onbekende situaties (RTTI model). Gedurende het hele onderwijsleerproces moeten leerlingen alles kunnen relateren aan de beroepspraktijk.

- Leerlingen leren vanuit de beroepspraktijk
- Leerlingen leren als ze gemotiveerd zijn en zelf keuzes kunnen maken.
- Leerlingen leren het beste als ze een goede relatie hebben met de leraar.
- Stap voor stap leren.
- Door het geven van positief / zinvolle feedback gaan leerlingen vooruit en krijgen ze een beter zelfbeeld.
- Leerlingen moeten uitgedaagd worden om steeds een stapje vooruit te denken. De leraar moet er wel voor waken dat de leerlingen in de zone van naaste ontwikkeling blijven.
- Leerlingen moeten inzicht hebben in hun resultaten en hun voortgang.

Bron: Atlas van mijn docentschap

5.3 Visie op onderwijs 2032

Onderwijs 2032 is een initiatief van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). In november 2014 startte staatssecretaris Sander Dekker van OCW een nationale brainstorm over de inhoud van toekomstgericht onderwijs.

Onderwijs 2032 gaat over welke kennis en vaardigheden leerlingen nodig hebben om in 2032, als zij klaar zijn met hun opleiding, te kunnen participeren in de maatschappij.

Waarom veranderen?

De wereld om ons heen verandert in sneltreinvaart. Steeds vaker wordt geconstateerd dat het huidige onderwijs niet langer aansluit bij de wensen van morgen. Ook zal de arbeidsmarkt andere eisen gaan stellen. De uitdagingen van de toekomst vragen om mensen die in staat zijn zich nieuwe kennis en ontwikkelingen snel eigen te maken. Hoe kunnen basisscholen en middelbare scholen leerlingen op die uitdagingen voorbereiden? Met andere woorden: wat moeten kinderen leren op school om hen klaar te stomen voor de toekomst? Het traject rond Onderwijs 2032 beoogt op die vraag een antwoord te geven en dit concreet te vertalen naar een curriculum.

Kernpunten van Onderwijs 2032:

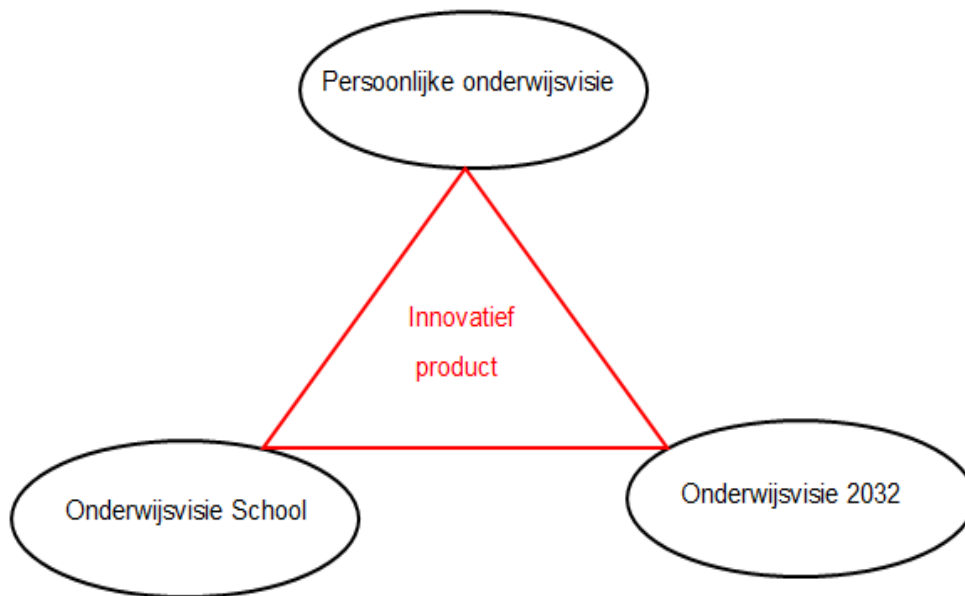
Leerlingen moeten worden voorbereid op de maatschappij van 2032. Daarbij ligt de nadruk op:

- Kritisch denken
- Vrijheid / verantwoordelijkheid
- Over grenzen heen kijken
- Creativiteit
- Communiceren
- Probleemoplossend denken en handelen
- Digitale geletterdheid
- Sociale en culturele vaardigheden

5.4 Overeenkomsten en verschillen in visies

Om tot een goed innovatief product te komen ga ik in kaart brengen waar de overeenkomsten en verschillen in visies liggen.

In hoeverre sluit mijn visie aan op de visie van het Koning Willem I College?

Als ik kijk naar de kernwaarden van het KWIC dan vind ik dat die uitstekend bij mijn visie aansluiten. “gewoon een goede school” zegt eigenlijk genoeg en daar sta ik achter. De 21-eeuwse vaardigheden waarmee het KWIC werkt heb ik bewust in mijn onderwijsleerprogramma verwerkt. Communicatie, samenwerken, en meedenken zijn daarbij belangrijke elementen.

In hoeverre sluit mijn visie aan op Onderwijs 2032?

Ik kan me wel vinden in de onderwijsvisie van 2032. De kernpunten van deze visie zijn belangrijk om de steeds veranderende maatschappij bij te blijven. Ik vind echter wel dat we het opleiding tot een kwalificatie niet uit het oog moeten verliezen. Onze type leerling moet klaargestoomd worden voor een beroep en daarbij horen vaardigheden die getraind moeten worden en kennis die opgedaan moet worden. Dat dit ook door “de bril van onderwijs 2032” kan ben ik van overtuigd. Zolang we maar niet doorschieten.

In hoeverre sluit de visie van het Koning Willem I College aan op onderwijs 2032?

Onderwijs 2032 en 21th century skills zijn nauw aan elkaar verwant. Het KWIC streeft continue naar het afleveren van leerlingen die voldoen aan de eisen die de maatschappij aan ze stelt. Er wordt op dat gebied niet achterover gehangen!

5.5 Waar zie ik een onderwijskundige kans

De leerlingen van nu worden de wereldburgers van 2032. Ik wil mijn innovatief product daar op afstemmen. Samenwerken, met vrijheid / verantwoordelijkheid kunnen omgaan, goed kunnen communiceren, sociaal zijn en computervaardig zijn de vaardigheden die meer aandacht mogen krijgen als we de leerling willen klaarstomen voor 2032. Ik wil deze dan ook implementeren in mijn innovatief product.

6 Theorie

6.1 Instructional design (ID)

Instructional design (ID) gaat over onderwijskundig ontwerpen. Welke vorm gebruik je om onderwijskundig te ontwerpen?

Het ID waarmee ik mijn innovatief product vorm wil geven is het **ADDIE model**.

In de loop der jaren zijn er verschillende modellen ontwikkeld ten behoeve van onderwijsontwikkeling. Veel van deze modellen onderscheiden de volgende fasen of hoofdactiviteiten: analyseren, ontwerpen, ontwikkelen, implementeren en evalueren. Deze activiteiten staan ook wel bekend als het ADDIE model. De afkorting ADDIE staat voor:

- **A**nalyse - Analyseren
- **D**esign - Ontwerpen
- **D**evelop - Ontwikkelen
- **I**mplement - Implementeren
- **E**valuate - Evalueren

Hiermee zijn de vijf kernactiviteiten benoemd die nodig zijn om een goed product te ontwikkelen.

6.2 Analyse

In de analyse fase stel ik het probleem, mogelijke oplossingen, of de gewenste situatie m.b.t. het innovatief product vast.

Doelgroep

Leerlingen hebben ervaring in het vak en moeten hun vakmanschap gaan overbrengen. Dat moet geoefend worden.

Behoeft en probleemstelling

- Leerlingen moeten leren lesgeven / instrueren en naar aanleiding daarvan reflecteren en feedback geven / ontvangen.
- In de innovatieve opdracht moeten alle cognitieve processen worden aangesproken; onthouden, begrijpen, toepassen, analyseren, evalueren en creëren (BLOOM).
- Een leermeester moet een aantal vaardigheden bezitten genoemd in hoofdstuk 4.1. Die vaardigheden moeten terugkomen in het innovatief product.

Onderwijsvisie school

21st century skills elementen moeten geïntegreerd worden in mijn innovatief product.

Persoonlijke didactische onderwijsvisie

- De leerling moet ervaren dat hij echt iets kan overbrengen aan andere leerlingen (autonomie bevorderen).
- Mijn innovatief product moet in de zone van naaste ontwikkeling zitten.
- Mijn innovatief product moet in stappen worden opgebouwd, over meerdere lessen.
- Het moet gerelateerd zijn aan de beroepswerkelijkheid.
- Er moet ruimte zijn voor eigen invulling / inbreng.

Persoonlijke pedagogische onderwijsvisie

- Mijn innovatief product moet stimulerend zijn voor een nog betere beroepshouding.
- Mijn innovatief product moet opbouwend zijn voor de eigenwaarde en het zelfvertrouwen.

Onderwijsvisie 2032

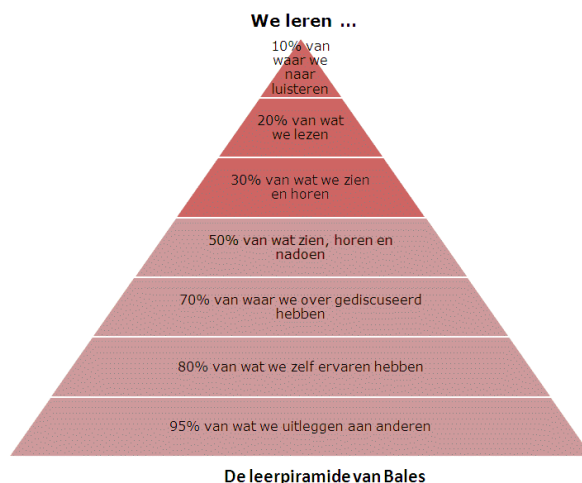
- Onderwijsvisie 2032 elementen moeten geïntegreerd worden in het innovatief product.

21th. Century skills

- 21th. Century skills elementen moeten geïntegreerd worden in het innovatief product.

Wetenschappelijk

- Leerdoelen worden in beeld worden gebracht met de taxonomie van Bloom.
- Ik wil een leervorm gebruiken die het meeste leerrendement oplevert. De piramide van Bales lijkt mij een goede stap in die richting.
- De piramide van Bales schijnt een “achterhaalde” theorie te zijn, maar voor mij is het een insteek naar actieve(re) leervormen. Confucius wist het al met zijn beroemde citaat: "Ik hoor en ik vergeet, ik zie en ik onthoud, ik doe en ik begrijp".

Context waarin het product toegepast gaat worden

- Rooster:
De leermeesterlessen zijn ingeroosterd op woensdagen / vrijdagen en op een moment dat de gezelschappers 4 weken een geclusterde lesperiode hebben.
- Contacturen:
Er zijn 5 x anderhalf uur voor dit onderdeel gereserveerd.
- Fysieke locatie:
De leermeesterlessen vinden plaats in de theorielokaal van het Koning Willem I College op het vakcentrum voor afbouw, schilderen- en onderhoud.
- Faciliteiten:
Er is een computerplek beschikbaar voor iedere leerling, er is een beamer aanwezig met geluidsapparatuur, er zijn leermiddelen beschikbaar en er is een docent beschikbaar.

- Overige activiteiten:
De leerlingen hebben op dezelfde lesdagen ook nog vaktheorie, rekenen of Nederlands en een dagdeel BPV in de praktijkleerwerkplaats.

6.2 Design

In de analyse fase benut ik de ideeën én ontwerpprincipes / ontwerpeisen om de lessenreeks te ontwikkelen.

Titel / opdracht

Geef zelf les.

Onderwerp van de les

Een onderwerp gerelateerd aan schilderen.

Contacturen

Een lessenreeks van 5 lessen in het theorielokaal van het KWIC.

Inhoud

Leerlingen maken zelf een lesvoorbereiding, werken de les vervolgens uit, geven de les, schrijven de feedback op en maken een reflectie.

Didactische werkvormen

Leerlingen zijn vrij in hun keuze. Ik zal enkele opties voorstellen.

Context

Leerlingen kunnen gebruik maken van de computers, beamer, bronboeken, internet enz.

Taxonomie van Bloom

Leerdoelen worden in beeld gebracht met de taxonomie van Bloom.

Vaardigheden leermeester

Overbrengen vakkennis / oefenen met eigen vakkennis:

- Onderwerp kiezen dat ze zelf interessant vinden
- Onderwerp kiezen waar ze zelf meer van wilt weten
- Onderwerp kiezen dat terug komt in de praktijk

Uitleg geven:

Oefenen met uitleg geven op drie verschillende manieren (inleiding, kern en slot)

Reageren op verschillende situaties:

Wanneer de leerlingen lesgeven aan de groep kunnen er allerlei situaties ontstaan waarop ze moeten anticiperen.

Spreeken en gesprekken voeren:

- Feedback geven
- Positief blijven
- Opbouwende kritiek
- Aanspreken op gedrag

Doelen stellen en nakomen:
Lesvoorbereiding maken met doelen en die nakomen.

Plannen van een tijd:
De les die de leerlingen geven mag tussen de 15 en 25 minuten gaan duren. Daarbinnen moeten zij hun lesonderdelen plannen.

Beginsituatie (voorkennis) van een leerling inschatten:
Wanneer zij een onderwerp kiezen moeten ze inschatten welke voorkennis hun klasgenoten op dat gebied hebben.

Reflecteren:
Wat ging goed, wat kon beter, tips / tops. Leerlingen moeten op zichzelf kunnen reflecteren

Feedback geven:
Feedback geven en ontvangen na de les en hiermee om kunnen gaan.

Persoonlijke didactische onderwijsvisie

- De leerling ervaart dat hij vakkennis kan overbrengen aan andere leerlingen, dit bevordert de autonomie.
- De opdracht zit in de zone van naaste ontwikkeling omdat het hun eigen vakgebied betreft. De paniekzone wordt hiermee vermeden.
- De opdracht wordt in 5 lessen opgebouwd, stap voor stap.
- De opdracht is gerelateerd aan de beroepswerkelijkheid.
- Er is ruimte voor eigen invulling / inbreng, leerlingen mogen hun eigen onderwerp kiezen zolang het maar gerelateerd is aan schilderen.
- Klasgenoten leren van elkaar over andere onderwerpen (van elkaar leren).

Persoonlijke pedagogische onderwijsvisie

- De opdracht zelf lesgeven heeft wat betreft beroepshouding zeker een goede toevoeging omdat de leerling voor heel even rolmodel is en daarvan leert.
- Wanneer de opdracht goed wordt uitgevoerd is e.e.a. opbouwend voor de eigenwaarde.

Onderwijsvisie school

De kernwaarden grenzen verleggen en creatief denken zijn zeker van toepassing op deze opdracht. Het feit dat we steeds aan het zoeken zijn naar goede wegen om de leerling voor te bereiden op de beroepspraktijk (en het leermeesterschap) geeft aan dat we voldoen aan de mission statement van het KWIC: "gewoon een goede school". Wat betreft de 21st century skills die onderdeel zijn van de schoolvisie: Communiceren, samenwerken, meedenken, inspraak en delen van vakkennis zijn elementen die terugkomen in deze opdracht.

Onderwijs 2032

Kritisch denken, vrijheid / verantwoordelijkheid, creativiteit, communiceren, probleemoplossend handelen, digitale geletterdheid en sociale vaardigheden zijn elementen die terugkomen in deze opdracht.

6.3 Develop

In de develop fase heb ik het ontwerpvoorstel uitgewerkt tot een eerste product, een prototype.

6.3.1 Ontwerpvoorstel

Opdracht

Geef zelf les

Inhoud van de opdracht:

Samen met een klasgenoot ga je een les verzorgen over een onderwerp gerelateerd aan schilderen. De les moet minimaal 15 minuten duren en maximaal 25 minuten.

1. Vul het lesvoorbereidingsformulier in.
2. Werk de les uit (maak werkbladen, Quiz, theorie, etc.)
3. Zorg dat je de theorie die je gaat vertellen op papier hebt uitgewerkt. Deze wordt gekopieerd en tijdens of na de les aan je klasgenoten uitgedeeld.
4. Geef de les. Zorg dat je goed afstemt met je klasgenoot wie wat doet.
5. Schrijf de feedback op die je gekregen hebt.
6. Schrijf een reflectie:
 - Wat heb ik vakinhoudelijk geleerd?
 - Wat heb ik op persoonlijk vlak geleerd?
 - Wat wil ik nog meer leren?

Alles lever je in en komt in jouw dossier voor leermeester.

Les 1 en 2:

- Onderwerpen bespreken en kiezen
 - Wisselende woordspin
 - Tweetallen maken
 - Samen een onderwerp kiezen
- Voorbereiden les
 - Lesvoorbereiding en uitwerking
- Alles uitprinten / inleveren / uitproberen

Einde les: vragen bespreken en tips geven voor de volgende les

Les 3 en 4:

- Lessen verzorgen
 - Leerlingen geven elkaar tips en tops (minimaal 1)
- Leraar doet mee aan de les en geeft tips en tops

Les 5:

Reflecties schrijven

6.3.2 Leerdoelen

Om de leerdoelen van mijn lessenreeks in beeld te krijgen wil ik gebruik gaan maken van de taxonomie van Bloom. Wanneer die leerdoelen in beeld zijn gebracht kun je ze achteraf ook meten (toetsing heb ik in deze opdracht niet meegenomen).

De taxonomie van Bloom is één van de meest gebruikte manier om verschillende kennisniveaus in te delen. Deze is tussen 1948 en 1956 ontwikkeld door de onderwijspsycholoog Benjamin Bloom, als algemeen model voor de doelstellingen van het leerproces. De taxonomie onderscheidt verschillende niveaus, oplopend in moeilijkheidsgraad:

Niveau / beoogd eindgedrag	leerdoel
Onthouden	<ol style="list-style-type: none">1. De leerling kan vaktechnische kennis en inzichten ophalen, variërend van feiten tot complete theorieën2. De leerling kan beschrijven wat een lesvoorbereiding is.3. De leerling kan de beginsituatie (voorkennis) van een medeleerling herkennen en benoemen.4. De leerling kan beschrijven wat aansluiten op de beginsituatie (voorkennis) inhoud.5. De leerlink kan beschrijven wat het verschil is tussen het aanvangsniveau en het gewenste niveau aan het einde van zijn les.

	6. De leerling kan een juiste doelstelling aan het begin van de les benoemen en dit aan het eind van de les ook terugkoppelen.
Begrijpen	<p>7. De leerling kan vaktechnische kennis en inzichten beschrijven en uitleggen.</p> <p>8. De leerling kan een logische opbouw (planning) in zijn lesonderwerp verklaren en dit ook uitleggen of toelichten.</p> <p>9. De leerling kan beschrijven wat feedback is en kan uitleggen wanneer deze moet plaatsvinden.</p>
Toepassen	<p>10. De leerling kan vaktechnische kennis en inzichten aan anderen overbrengen.</p> <p>11. De leerling kan samenwerken met de leerling waarmee hij de les geeft.</p> <p>12. De leerling kan zich aan zijn opgestelde planning houden.</p> <p>13. De leerling kan vragen uit de groep beantwoorden die betrekking hebben op zijn lesonderwerp.</p> <p>14. De leerling kan feedback geven aan anderen.</p>
Analyseren	<p>15. De leerling kan vakkennis en inzichten ontleden in relevante aspecten zoals belangrijke kenmerken, oorzaak of gevolgen.</p> <p>16. De leerling kan aspecten uit zijn les ontleden in sterke en zwakke aspecten.</p>
Evalueren	<p>17. De leerling kan vakkennis en inzichten beargumenteren, concluderen, bekritisieren, waardes aangeven, keuzes of besluiten verantwoorden.</p> <p>18. De leerling gebruikt de geanalyseerde aspecten van zijn les om verbeterpunten op te stellen.</p>
Creëren	19. De leerling kan met de opgedane kennis van het lesgeven op een bewustere manier vaktechnische kennis en inzichten overbrengen aan anderen.

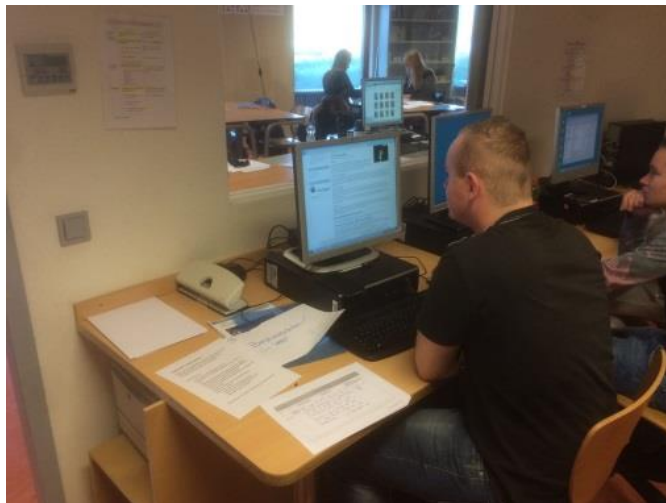
6.4 Implement

In de fase implementeren ga ik de ontwikkelopbrengsten in gebruik nemen. Het uitvoeren van de ontworpen lessenreeks met de beoogde leerlingendoelgroep in de beoogde situatie.

Leerlingen vullen het lesvoorbereidingsformulier in.

- Het doel van de les wordt bepaald
- Het onderwerp wordt uitgezocht.
- Didactische werkvormen worden bedacht.

Leerlingen werken de les met de bijbehorende theorie uit.

- Vaktechnische informatie wordt in bronboeken opgezocht en op internet.
- Het onderwerp van de les wordt uitgewerkt
- De les en de didactische werkvormen worden uitgewerkt.

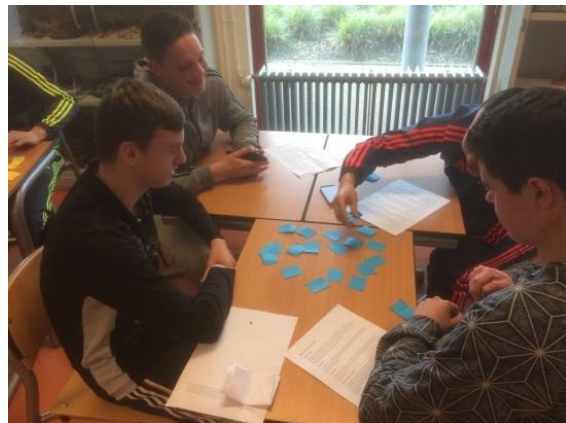
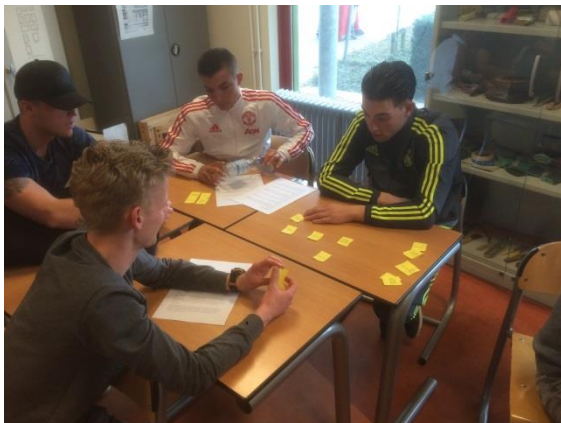
Leerlingen geven in tweetallen de les. Samenwerking is hierbij erg belangrijk, goed afspreken wie wat doet was voor de meesten nog niet zo eenvoudig. Het tweetal op de foto gaat een interactie aan met de groep en vandaaruit wordt een woordspin op het whiteboard getekend.

Uitgewerkte theorie wordt uitgedeeld en de groep bekijkt aandachtig wat er door de medeleerlingen is gemaakt.

Het tweetal op deze foto heeft een powerpoint presentatie gemaakt en maken gebruik van de beamer.

Een leuke werkvorm die voorbij kwam was het memory spel. Via een spelvorm werd een stukje vakkennis overgebracht. Leerlingen waren verbazend creatief met hun werkvormen.

Een andere leuke werkvorm die voorbij kwam was het “ren je rot spel”. Het tweetal dat de les gaf had meerkeuzevragen gemaakt. Antwoord A, B of C. Op de ramen werd de letter van de betreffende optie geplakt (zie foto). Vervolgens werden de meerkeuzevragen gesteld aan de groep. Leerlingen moesten zich steeds verplaatsen naar de raam waar de letter van hun keuze op stond. Als een goed antwoord gegeven werd mocht men blijven staan. Bij een fout antwoord moest men gaan zitten. Uiteindelijk blijft één deelnemer over.

Na afloop van hun les krijgt het tweetal dat lesgeeft feedback van de groep en van mij. Deze feedback schrijven ze op en vervolgens schrijven ze een reflectie.

6.5 Evaluate

In de evaluatie fase ga ik na of de ontwerpideeën, het ontwerpvoorstel, het prototype en/of de uiteindelijke lessenreeks voldoende relevant, consistent, bruikbaar en/of effectief zijn geweest.

Evaluatie	
De lessenreeks (mijn innovatief product) die ik ontworpen heb voor de opleiding gezelschilder is een onderdeel van het curriculum op micro niveau	
Relevantie	Mijn innovatief product voorziet in behoeften van de WPL, de behoefte van de beroepspraktijk en uiteindelijk in de behoefte van toekomstige leerlingen die aan de slag gaan in het bedrijfsleven.
Consistentie	<p>Mijn innovatief product is consistent omdat de leerdoelen, de lesstof, de werkvormen, het materiaal en de evaluatie een goede, logische samenhang vertonen.</p> <p>Mijn innovatief product is consistent omdat ik als ontwerper, mijn collega's, de "critical friends" uit mijn Fontys scrum groepje en mijn teamleider het eens zijn over het doel van de lessenreeks en de methode die naar het gewenste resultaat leid.</p>
Bruikbaarheid	<p>Bruikbaarheid op school: Mijn innovatief product is praktisch uitvoerbaar op school en heeft een toegevoegde waarde voor de leerling.</p> <p>Bruikbaarheid in de beroepspraktijk: De opgedane kennis en inzichten m.b.t. lesgeven zijn bruikbaar in de situatie waarvoor de lessen bedoeld zijn; namelijk bij het begeleiden van leerlingen in de beroepspraktijk.</p>
Effectiviteit	De inschatting is dat werken met mijn innovatief product leidt tot de gewenste resultaten.

7 Bijlagen

De volgende documenten zijn als bijlagen toegevoegd:

Nr.	Inhoud van de bijlage
1	Leermeester opdracht
2	Lesvoorbereidingsformulieren ingevuld door leerlingen. Daarin staat ook de feedback van andere leerlingen en de terugblik (reflectie) beschreven.
3	Een aantal uitgewerkte stukken theorie t.b.v. het geven van de lessen. Let op: vaktechnische "foutjes" waren in deze fase nog niet gecorrigeerd.